

Lássák csak, hogy nincs igazuk!

Interjú Szelényi Zsuzsa negyedéves pszichológus hallgatóval, a szeptember 17-i nagymarosi nőtüntetés egyik szervezőjével

- Honnan jött a nőtüntetés ötlete?

Augusztus végén a FIDESZ képviselőjében Krakkóba utaztunk, az emberjogi konferenciára, és itt mondta Pelle Andi, hogy nekünk nőknek is kellene valamit csinálnunk a vízlépcső ellen, hiszen bennünket nőket és a (leendő) gyerekeinket közvetlenül is veszélyezteteti a környezetpusztítás. Rögtön Krakkó után volt a szárszói konferencia,

és itt megbeszéltük az ötletet Honecz Ágival és Handó Tündével. Belelkesedtünk. Fogalmaztunk egy rövid kis felhívást, melyet - Tünde javaslatára - úgy írtunk alá mint "A FIDESZ Madzsar Alice csoportja".

Tudom, most megkérdezed: ki volt Madzsar Alice? Jászi Oszkár nővére volt, Madzsar József orvos felesége. Női testkultúrával foglalkozott; terhes-tornával és testrehabilitációval. Elve szerint fokozatosan, finoman kell építeni a testet, illetve nem szabad engedni, hogy leromoljon. Ezenkívül polgári radikális szalont tartott, táncdráma-koreográfiákat írt Palasovszky Ödönnek, és így tovább; egyszóval baloldali és modern nő volt. A jogász szakkollégium épülete a Madzsar-családé volt. Úgyhogy eléggé kézenfekvőnek tűnt, hogy a Szárszón sebtiben megalakított csoportunkat Madzsar Alice-ről nevezzük el.

Rosszul mondtam az előbb: ez nem FIDESZ-csoport, nincsen tagsága; inkább kör, melybe a különböző csoportokból bárki eljöhethet. Várjuk is a lányokat, mert jó lenne együtt maradni, tanulni, tájékozódni, és hasonló akciókat kitalálni. A FIDESZ-ben ugyanis borzasztó kevés a lány; az aktív meg még kevesebb. Ez persze jellemző az egész országra: a nők háttérbe szorítják önmagukat. Nem engedik, hogy a tehetségük kifejlődjék. Pedig a tüntetés is megmutatta: ha egyszer beindulnak, alig lehet leállítani őket. Gondolj csak az alkalmi szónokainkra!

Persze, ha valaki azt hallja, hogy "női megmozdulás", rögtön arra gondol: ez valami feminista, férfiellenes dolog. Pedig a hangsúly azon van: mint nők is tehetünk valamit. Hiszen a nők sok esetben érzékenyebbek és egészségesebbek a biológiai alapú társadalmi szerepek megítélésében: a család, az egészségvédelem kérdésében például.

- Mi volt a célotok a tüntetéssel?

Az egyik, hogy megmozgassuk a lányainkat és a magyar nőket. Kicsit talán kevesebben jöttek el, mint vártuk; megszámoltuk: hatszáz. De ez nagyon értékes hatszáz nő volt. Már maga a tény, hogy a nagy tüntetés után kijöttek Nagymarosra, mutatja az elszántságukat. (Egyébként értek jogos bírálatok bennünket a szervezés és a propaganda gyereketegységeiért. Sokat tanultunk, sok új ötletünk támadt: legközelebb majd jobban csináljuk.)

A másik célunk az volt, hogy magukat a nagymarosiakat is megmozgassuk. Persze, tíz év propagandája után ez nem nagyon ment. A tüntetés előtt is nyomták őket; a Hazafias Népfront még ellentüntetést is akart szervezni, ezt azonban a rendőrség nem engedélyezte. A tanács is készült: körlevelet küldött szét a községben, próbálták ellenünk hangolni az embereket. Voltak is kisebb afférok, amikor nekünk támadtak: idejöttek Pestről tüntetni! De a hangulat inkább beletörődő a községben, én úgy tapasztaltam; nem a pillanatnyi előnyöket emlegetik, amelyekhez a beruházás során hozzájutottak, hanem azt mondogatják: tíz évet már végiggyúrtek - mit akarunk mi most itt? Tudok arról is, hogy sok embernek lebontották a házát, elvették a halászó-pecázó helyét. De mondom, inkább a beletörődés jellemző. Igaz: öt nagymarosi asszony végigjött velünk az építkezésig. Miután átadtuk a petíciókat az építésvezetőnek, ők kérdezték-szorogatták a lehangosabban. Az építésvezetőről, persze, lepattantak a kérdések - de hát: mit vársz? Nem is ez volt a lényeg. Szerintem a lényeg: ez egy színfolt volt a tiltakozó akciók sorában.

- Tudtatok róla, hogy 1956. december 4-e óta ez volt az első nőtüntetés?

Amikor elkezdtek szervezni, még nem. Menet közben mesélték el nekünk a felnőttek, hogy

mi történt a Hősök terén. Jó lenne erről is többet tudni...

- Sikeresnek mondható az akciók?

Feltétlenül. Mondom, nagyon értékes és lelkes hatszáz asszony és lány jött el, és sokat segített a szervezésben Vásárhelyi Judit; ha csak két képviselőt vagy két nagymarosit sikerült elgondolkodtatnunk, már megérte. Különböző is: az a jó, minél többféle civil tiltakozási forma kerekedik ki az ötletekből. Hiszen Nagymaros csak egy a tiltakozóknivalók sorában.

- Szerinted felépítik?

Nagyon úgy néz ki. A propaganda is ezt sugallja: Grósz álláspontját 20 percen ismertetik, majd megemlítik, hogy volt valami tüntetés a vízlépcső ellen. De azért - a bölcsőbbek most majd biztos kacarásznak - szerinten nem teljesen veszített az ügy: vannak még kompromisszumos megoldások. Talán.

A tiltakozásoknak nagyon a kezdetén vagyunk. Bős-Nagymaros ügyében is tiltakozni kell, az utolsó percig. Lássák csak, hogy nincs igazuk!

Saci